

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V OTOVINI

Leto XIII.
Štev. 291

TELEFON UREDNIŠTVA: 25-97
UPRAVE: 25-97 in 25-97
POSLOVALNICA CELJE Prešernova 3, tel. 280
POŠTNI ČEKOVNI RAČUN 11.409

Maribor, četrtek 21. decembra 1939

NAROČNINA NA MESEC
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din,
dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din

Cena
din 1.—

Velika finska zmaga pri Suomissalmiju

Finci so zvalili v past dve popolni sovjetski diviziji in ju popolnoma uničili — Sovjetska ofenziva je ustavljena tudi na severu — Delovanje tujih prostovoljcev — Občudovanje v Angliji

Padlo je 20.000 sovjetskih vojakov

HELSINKI, 21. decembra. Reuter. Po vesteh, ki so prispale v finsko prestolnico, so dosegle finske čete včeraj na osrednjem bojišču veliko zmago. Uničile so pri Suomissalmiju dve sovjetski diviziji. Ob tej priliki je bilo ubitih okoli 20.000 sovjetskih vojakov.

LONDON, 21. decembra. Exchange Telegraph. V zvezi z veliko finsko zmago pri Suomissalmiju se poroča, da so finske čete izvale sovjetske oddelke v zasledo, jih obkolile in popolnoma uničile. Pri tem so zajele tudi velike količine bojnega materiala: tankov, topov, strojnic itd. Mimo tega so zbili Finci 20 sovjetskih letal. Od začetka vojne so sovjeti utrpeli že veliko izgubo 59 bojnih letal, večinoma velikih bombnikov.

Na severu zamrznjenih 200 tankov

HELSINKI, 21. dec. Stefani. Po zadnjih vesteh nudi Finci še vedno močan odpor med Pitkajärvijem in Kimijärvijem. Huda zma deloma ovira bojne operacije, zlasti pa gibanje sovjetskih motoriziranih čet. Zaradi velikega mraza so zamrznili mnogi motorji in so bile sovjetske čete zato prisiljene pustiti na tem delu bižato okoli 200 tankov. Na osrednji fronti pri Suomissalmiju je sovjetska ofenziva že zaustavljena. Med Muonajärvijem in Nolajärvijem so se bili ostri topovski boji.

HELSINKI, 21. dec. DNB. Sinoči ob 22. je bil dan v mestu znak za alarm. Pripravljenost je trajala do 22.30. Blizu prestolnice so opazili sovjetske bombni-

ke, ki so leteli v severnovzhodni smeri. Nad mestom jih ni bilo.

HELSINKI, 21. dec. DNB. Sovjetsko letalstvo je bilo v teku zadnjih 24 ur zelo aktivno. Alarmiranih je bilo razen Koskija in Janikoskija cela vrsta mest.

SOVJETSKO POROČILO

MOSKVA, 21. decembra. Tass poroča s fronte: V poročilu vrhovnega poveljstva leningrajskega vojaškega oblastva se sporoča: Dne 20. decembra je bilo več manjših prask med izvidnicami na vseh delih fronte. Na nekaterih odsekih, zlasti na Karelijski ožini, je bilo v akciji tudi topništvo. Aktivno je pa bilo tudi letalstvo.

Delovanje tujih prostovoljcev

OSLO, 21. decembra. NTB. Po poročilih z norveško-finske meje so sodelovali pri ponovnem bombardiranju mürmanske železnice tudi italijanski in španski letalski prostovoljci, ki so nastopili skupno s finskimi. Neka druga vest pravi, da je šest sovjetskih letal pobegnilo na finsko stran. Letalci so izročili svoja letala Fincem na letališču pri Salli.

STOCKHOLM, 21. decembra. Havas. — Švedski prostovoljci, ki se bojujejo na strani Fincev, štejejo več tisoč mož. Poveljuje jim general Linder. General Ernest Linder se je zelo izkazal tudi že v prvih bojih za finsko neodvisnost. V tistem času je bil polkovnik finsko-švedske vojske, pred nekaj leti je pa postal general.

Angleške simpatije za Fince

LONDON, 21. decembra. Reuter. »Times« pišejo o junaštvu finskega maršala Mannerheima in pravijo, da je junaški finski odpor, katerega je maršal organiziral, zbudil v vsej Veliki Britaniji največje simpatije. Vsa Velika Britanija spremlja z občudovanjem herojski boj malega finskega naroda proti neskrupuloznemu sosednemu orjaku.

HELSINKI, 21. decembra. Havas. So-

proga predsednika finske republike je poslala ameriškim ženam poziv, v katerem pravi med drugim: »Malokatera od vas je občutila, kaj se pravi videti v plamenih svoj rodni dom, kako se ruši družina, vse, kar je človeku najdražje na svetu in kar se je z dolgotrajnim trudom zgradilo. Finci in jih žene se bore ramo ob ramo in v zaupanju v Boga za zmago pravice, ki jo zaslužijo.«

Podrobnosti o koncu „Columbusa“

MEHIKO, 21. dec. Havas. Neki ugleden evropski diplomat je izjavil, da je mehiška vlada postavila nemški veleparnik »Columbus« pred alternativo, ali bo interniran ali pa naj zapusti Mehiko. Ta sklep je storila mehiška vlada iz razloga, ker se je »Columbus« spuščal v razno delavnost, ki ni bila v skladu z nevtralnostjo te dežele.

NEW YORK, 21. dec. Havas. Ameriška križarka »Tuscaluza« se je ob 12. uri po zahodnoevropskem času usidrala v njujorskem pristanišču. Na krovu ima 597 brodolomcev s »Columbusa«. Nemška posadka bo najbrž izkrcana na ameriško obalno ladjo in poslana na Ellis Island.

NEW YORK, 21. dec. DNB. V New York je prispela včeraj ameriška križarka »Tuscaluza« s 539 mornarji in potniki potopljenega »Columbusa«. Med brodolomci je devet žensk. Začasno bodo vsi nastanjeni na Ellis Islandu. Ameriške oblasti so mnenja, da je treba smatrati ljudi s »Columbusa« kot brodolomce potopljene trgovinske ladje vojujoče se države, tako da lahko ostanejo na otoku 60 dni, pa tudi več, če bi jim bil po-

vratek v domovino otežkočen. Poveljnik »Tuscaluza« je izjavil, da je križarka v službi obalne kontrole opazila v torek ob 14.50 neki angleški rušilec 420 milj od rta Delaware. Medtem je bila »Tuscaluza« že v radiozvezi s »Columbusom«. Kapitan nemškega parnika je javil ameriški križarki, da bo »Columbusa« potopil. Ventilji za spuščanje vode na veleparnik so bili že odprti, ljudje so zasedli rešilne čolne, a mornarji zažgali ladjo na več krajih. V čolne so pospravili najpotrebnejše predmete in hrano. Posadka in potniki so bili že vsi v čolnih, ko so zagrnili »Columbusa« veliki zublji plamenov in gosti oblaki dima. »Tuscaluza« je sprejela na krov vse brodolomce brez incidentov. Čolni so ostali na morju. Manjkala sta le dva kurjača. Poveljnik ameriške križarke je ukazal, razdeliti med rešence čaj, topla jedila in cigarete, nakar so jih spravili v tople prostore. Prostor na ladji je bil zelo tesen, vendar se je ob složnem sporazumevanju voznja do New Yorka srečno končala.

Pred novo mirovno akcijo Italije?

RIM, 21. decembra. Havas. Včeraj je prispel v Rim šef nemške politične policije Himmler. Njegov prihod je vzbudil veliko pozornost, ker so se razširile vesti, da prihaja v važni misiji po nalogu samega Hitlerja, da stopi v direktni kontakt z Mussolinijem. Glede te misije se širijo različne kombinacije, nanašajoče se na preselitev južnotirolskih Nemcev, na poizkus poravnave nesoglasij, ki so nastala med Berlinom in Rimom po

nemško-sovjetskem paktu, in posebno na nov poizkus mirovne akcije. Kakor je znano, je grof Ciano v svojem ekspezoju naznanil nov in še zadnji poizkus Italije, da se sedanja vojna sporazumno likvidira. Mogoče bo ta akcija sledila sedaj tik po koncu konferenc s Himmlerjem, mogoče je pa tudi, da bo potreben med Rimom in Berlinom daljši in intimnejši kontakt.

Velik preokret japonske politike

TOKIO, 21. dec. Agex. V zvezi z razgovori med Japonsko in Zedinjenimi državami se tu naglašja, da je Japonska s ponovno dovolitvijo mednarodnega prometa na veletokih Jangceju in Blserni reki priznala interese tretjih sil na Kitajskem. To predstavlja vračanje k politiki »odprtih vrat«, pri kateri so ves čas od-

ločno vztrajale prav tako Zedinjene države, kakor tudi Velika Britanija in Francija. Japonska vlada bo, kakor vse kaže, priznala tudi nadaljnji obstoj koncesij, vendar bo pa zahtevala neko soudeležbo in sokontrolo. S tem bo storjen velik korak za likvidacijo spora, ki je nastal med Japonsko in vesilami ter bo veliko doprinesel do novega zblžanja z USA, Veliko Britanijo in Francijo tudi na političnem področju.

Samomor kapitana Langsdorfa

BERLIN, 21. dec. DNB. Nemško mornariško vrhovno poveljstvo javlja, da Langsdorf, kapitan vojne ladje »Admiral von Spee« ni mogel preboleti izgube svojega broda. V duhu tradicije je potem, ko je rešil vso posadko, izvršil samomor, smatrajoč da je obenem s potopljeno ladjo tudi njegova misija končana. Nemška vojna mornarica spoštuje ta njegov odlok in razume v polni meri dejanje, ki je prišlo iz srca junaka. Sožalju in izrazu počastitve spomina Hansa Langsdorfa se pridružujeta tudi vodja in ves nemški narod.

BUENOS AIRES, 21. dec. Reuter. Angleški mornarji, ki se mude v Buenos Airesu, so položili venec na oder nemškega kapitana Langsdorfa. Mornarji, ki so bili več časa ujeti na križarki »Admiral von Spee«, bodo zastopani tudi pri pogrebu.

PREBIVALSTVO KOREJE

TOKIO, 21. decembra. DNB. Prebivalstvo Koreje šteje 24 milijonov ljudi.

Spopad zaveznikov s SSSR je še vprašanje časa

Uničiti se morajo vsi centri nemira — Priprave za spopad, ki je postal neizogiben — Nemški komentar zavezniških načrtov

LONDON, 21. decembra. Exchange Telegraph. Sklepi vrhovnega zavezniškega vojnega sveta v Parizu postajajo vedno bolj predmet komentarjev v smeri izredne važnosti, ki se jim pripisuje za nadaljnji razvoj evropskega položaja. Zdi se, da sta se Anglija in Francija na tej seji dokončno načelno sporazumeli glede nadaljnje taktike nasproti Sovjetski uniji. Prevladovalo je spoznanje, da je evropske razmere nemogoče urediti, ako se ne uničijo vsi centri nemira in nevarnosti. Zato ni mogoče delati več razlike med Nemčijo in Sovjetsko unijo, dasi so to nekateri na vodilnih mestih, posebno v Londonu, še do nedavnega skušali in se branili razširitve konflikta. Trenutno sicer ni mogoče pričakovati odločnih dejanj, toda pariški sklepi dokazujejo vendarle, da zavezniški zanesljivo raču-

najo s spopadom s Sovjetsko unijo in so bili izdelani že vsi načelni načrti za tak spopad. V prihodnjih dneh bodo izvršene tudi že prve priprave vojaškega in gospodarskega značaja, ki se bodo nadaljevale v pospešenem tempu. Po vsem tem je vojni konflikt med zaveznički in Sovjetsko unijo samo še vprašanje časa.

BERLIN, 21. decembra. DNB. Angleško-francoski načrti glede »severnih Dardanel«, skozi katere bi si radi izsilili dohod v Vzhodno morje, katero označujejo kot »ključ do zmage« in glede nove orientacije nasproti Finski, Sovjetski uniji in ostalim nordijskim državam, so dobili sedaj polno potrditev v pariških sklepih vrhovnega vojnega sveta. Vsa poročila soglašajo v tem, da se je obširno razpravljalo o vojaški pomoči Finski in

sklepalo o novem razvoju odnosajev Anglije in Francije nasproti Sovjetski uniji. Ti sklepi so prvi nasledek napovedane poostrene akcije zaveznikov. Francoski listi ugotavljajo popolnoma odkrito, da je Francija uvidela, da predstavljajo na Finskem operirajoče sovjetske čete v resnici le desno krilo nemške vojske. Zaradi tega je treba sedaj poskrbeti za to, kako naj bi se preprečila nadaljnja dobava švedskih in norveških kovin Nemčiji in Sovjetski uniji. Iz vsega tega sledi, da so zaveznički sklenili pod krinko obrambe Finske zlorabiti Švedsko in Norveško kot bojišče proti Nemčiji. V zvezi s tem je treba pričakovati tudi nov diplomatski pritisk na države zveze v Oslu ter na Holandijo in Belgijo v tem smislu, da bi se zagotovila prosta pot za prelet letal in prevoz bojnega materiala in čet.

Dejanski položaj v Sovjetski uniji

SIRJENJE NEZADOVOLJSTVA PRIZNAVAJO TUDI MOSKOVSKI RADIO IN SOVJETSKI LISTI, KI DOLŽE ZA VSO AKCIJO TROCKISTE — ZAENKRAT NI NEVARNOSTI VEČJIH NEMIROV

Maribor, 21. decembra. Komplikacije, ki so nastale v evropskem položaju po posegu Sovjetske unije v razvoj dogodkov, se vedno bolj zapletajo, dasi zaenkrat še ni mogoče videti vnaprej, kakšen bo njihov končni efekt. Napad na Finsko je povzročil izključitev Sovjetske unije iz Zveze narodov in nasvet, naj bi vse članice te ženevske ustanove pomagale napadeni državi po svojih možnostih in močeh. V Sovjetski uniji sami se pa zaradi izključitve niso posebno vznemirili. »Izvestija« so napisala v nekem komentarju, da je ženevski sklep pokazal samo onemoglo jezo Zveze narodov nasproti SSSR. S tem si je Zveza narodov sama zadala smrtni sunek. SSSR je pa le pridobila, ker je osvobodena vseh obveznosti in ima sedaj popolnoma proste roke.

V čem naj bi bile te »proste roke«? Vojni proti Finski? V kakih drugih načrtih drugod? Znan italijanska revija »Relazioni Internazionali« je objavila članek, v katerem pravi, da »hoče Sovjetska unija, izkoriščujoč sedanjo vojno v Evropi in sporazum z Nemčijo porabiti v to, da zavzame zopet vse one pozicije, ki jih je ob koncu svetovne vojne izgubila. Mnogi se zato vprašujejo, kakšno pot bo ubrala v prihodnosti? Napovedovanje vdora proti Indiji ni posebno verjetno. Večjo pozornost zasluži sovjetska delavnost v smeri Črnega morja in Balkana. V tem delu se opaža pojačana aktivnost njene propagande, kateri je treba posvetiti vso potrebno pažnjo.« Revija pravi dalje dobesedno:

»Sovjeti se povsod trudijo, da izkoristijo nezadovoljstvo množic in neizpolnjive nacionalne aspiracije. Kaj naj bi bil resnični, končni namen te sovjetske akcije? Ali zasleduje stare prevratne cilje boljše vladarje, ali samo svoje imperialistične namene? Naj bo pa že kar koli, seja velikega fašističnega sveta je povedala, da zadeva vse, kar se dogaja v Sredozemlju, v Podonavju in na Balkanu, tudi neposredno italijanske življenjske interese. Tej ugotovitvi je treba posvetiti vso pažnjo, kajti Italija je sedaj prva balkanska sila, in če se tudi poruši ravnotežje v drugih delih Evrope, v tem delu se ne sme pod nobenim pogojem! Italija tega ne bo nikoli dovolila. Stala bo noč in dan budno na straži.«

V južnozahodni Aziji stoje turške, angleške in francoske čete, katerih skupno silo cenijo že sedaj na okroglo milijon mož. Istočasno se nadaljuje vojaška pogajanja z Irakom (Perzija) in Afganistanom, ki sta že itak zvezana z Irakom in Turčijo v skupni obrambni pogodbi. Toda najnovejša poročila pravijo, da žele v Moskvi čimskorajšnje obnovitve sovjetsko-turških pogajanj, ki so bila tako nepričakovano prekinjena ob priliki zadnjega Saradžoglovega obiska v Moskvi. Obnovitev z eventualnim uspehom bi utegnila položaj v tem delu sveta ustaliti in prepričati poostrejev komplikacij. Toda dejanski položaj nudi le minimalno upanje v uspeh. Ni verjetno, da bi se dali interesi tako različnih vplivov v Turčiji uravnovežiti. — Turčija sama je navezana trdno na Sredozemlje in zahod.

Najbolj odprt je zato sever, kjer divjajo že od 1. t. m. boji med sovjetskimi in finskimi četami. Zavezniki in Italija so se postavili s svojimi simpatijami na stran Finske. Za prve potrjuje to sklep Zveze narodov, za druge pisanje listov in razne izjave. V Ženevi je bilo sklenjeno Finski tudi dejansko pomagati, toda ta sklep je ostal doslej le načelnega značaja. Dejansko je prejela Finska nekaj pomoči samo v dobavi orožja, zlasti letal. Sklepi vrhovnega zavezniškega sveta v Parizu pod vodstvom Chamberlaina in Daladierja niso bili objavljeni, vesti, ki jih je bilo o seji mogoče dobiti, pa pravijo soglasno, da se nanašajo pred vsem na dejansko pomoč Finski. Kako in v kakšni obliki, tega javnost ne ve. Glasilo angleške vlade, »Times«, je objavilo nedavno značilen članek, v katerem predlaga z nepričakovano odkritosrčnostjo odpošiljatev zavezniške ekspedicijske vojske na Finsko. — List se zavzema za ponovitev dejanja, ki je v svetovni vojni z ustvaritvijo solunske fronte omogočilo predor v obrambni sestav centralnih sil.

Dasí je ta glas zelo značilen, je bila

LONDON, 21. decembra. Exchange Telegraph. Po soglasnih poročilih iz Moskve, je vojna s Finsko izzvala v Sovjetski uniji nov val nezadovoljstva, ki se kaže posebno po mestih. Sovjetska oblastva pravijo, da je vse to nezadovoljstvo samo nasledek trockistične agitacije, ki da se je znova lotila svojega podtalnega dela in je organizirala tudi sabotžo. V tem smislu je moskovski radio ostro napadel trockiste in jim očital, da padajo sovjetski vladi v hrbet v času, ko se vojskuje s Finsko za osvoboditev finskega delavstva ter pozval vse zveste pristajše režima, naj bodo skrajno previdni in čuječni. V tem smislu pa pišejo tudi sovjetski listi, ki zahtevajo novo čiščenje ne samo v vrstah stranke, ampak tudi v vrstah sovjetske vojske. Nepristranski opazovalci pa zatrjujejo, da nezadovoljstva, ki se vedno bolj širi, ne netijo toliko trockisti, kolikor splošne razmere

same, ki nikakor niso idealne. Nekatere vesti trdijo celo, da je nezadovoljstvo zavzelo že tak obseg, da bi utegnilo izbruhniti v nemire ali celo v revolucijo, vendar se zdi, da vsaj za enkrat take nevarnosti ni. Kljub temu ni nobenega dvoma, da bi eventualni neuspeh sovjetske vojske v kaki večji vojni, ako bi se razvila iz sedanjega spopada s Finsko, utegnili tako razrahljati Stalinov režim, da bi obstajala resna nevarnost, da se zruši, kakor se je v svetovni vojni zaradi neuspehov na fronti in splošnih razmer zrušil carski režim. Ruski narod je že po svojem značaju nemiren in ga je mogoče siliti k disciplini samo toliko časa, dokler ima sila, ki nad njim vlada, dovolj moči, da ga obvladuje. Ako ta sila omaga, je discipline konec. V tem je bistvo glavne nevarnosti tudi v sedanji Sovjetski uniji.

Poljska bojna mornarica v Angliji

LONDON, 21. decembra. Reuter. Ministrstvo za informacije javlja, da je bil med angleško in poljsko vlado dosežen sporazum, po katerem se edince poljske bojne mornarice, sestojede iz podmornic in rušilcev, uvrste v sestav angleške bojne mornarice in pod angleško vrhovno poveljstvo, na njih samih pa bodo še

dalje poveljevali poljski častniki. Prav tako bodo plule vse te edince pod poljsko zastavo. Neki zastopnik poljske vlade je pa izjavil ob tej priliki, da glavni del poljske trgovske mornarice ni padel Nemcem v roke, ampak se je pravočasno umaknil na varno.

Dogodki na zahodni fronti

BERLIN, 21. dec. DNB. Med vojno na Poljskem je bilo na zahodnem bojišču zatišje. Redko je bilo čuti kak strel. Zdaj je to zatišje prenehalo, nemške patrolje so v prostoru med obema utrdbenima črtama zelo aktivne. Nemški vojaki so posebno razdraženi, kadar zagledajo pred seboj Angleže in se s podvojenim elanom vržejo nanje. Proti Francozom niso Nemci tako sovražno razpoloženi, kakor proti Angležem.

PARIZ, 21. dec. Havas. Včerajšnji komunikacije pravi, da ni bilo na fronti nič posebnega.

Belgija za obrambo Holandije

BRUSELJ, 21. dec. Havas. Tu se nadaljuje konferenca in tudi posvetovanja na dvoru glede nove nevarnosti nemškega vpada na Holandsko, ker Belgija v tem primeru ne bi mogla ostati ob strani, ampak bi bila prisiljena takoj priskočiti svoji sosedu na pomoč.

TUDI V LUKSEMBURGU SO ZASKRBLJENI

LUKSEMBURG, 21. dec. DNB. Vlada je pomnožila svoje oddelke na meji, da bi tako zavarovala strogo nevtralnost. Doslej luksemburške meje še niso bile prizadete. Tisk je mnenja, da bo nadaljnja nedotakljivost deželice odvisna od operacij, ki se pripravljajo v bližini Luksemburga.

PRED PANAMERIŠKO NOTO

WASHINGTON, 21. decembra. Reuter. Kakor se izve, bo skupna deklaracija 21 ameriških držav poslana vojskujočim se državam najbrže jutri, v petek. Pri včerajšnjem sprejemu zastopnikov tiska je izjavil zunanji minister Hull, da bodo ameriške republike v kratkem sprejele sklep o ukrepih za zavarovanje ameriške nevtralnosti.

ZRTVE POMORSKE VOJNE

AMSTERDAM, 21. dec. DNB. Po že naštetih ladjah, so nemška letala potopila tudi naslednje angleške patroljne parnike: 185tonski »Active«, 244tonski »Ocean« in 275tonski »Astros«.

OSLO, 21. decembra. Reuter. Med mostvom parnika »Marsch« edino kapitan ni ranjen. Ladja se je potopila v petih minutah.

izjava bivšega angleškega mornariškega ministra Duffa Cooperja te dni v Zedinjenih državah še dosti bolj razločna. Duff Cooper je namreč dejal, da Angliji in Franciji pod nobenim pogojem ne bosta dovolili uničenja Finske, in bosta, ako bi ji to grozilo, napovedali Sovjetski uniji vojno. Duff Cooper ni aktivni

Kitajci bodo kmalu lahko govorili o zmagi

WASHINGTON, 21. dec. Havas. Husiho, kitajski poslanik v Washingtonu, je ob priliki sestanka obvestil Roosevelta, da je kitajska vojska izvedla celo vrsto ofenzivnih sunkov na vseh frontah proti Japoncem. Po sestanku je poslanik izjavil novinarjem, da bodo Kitajci po teh ofenzivah skoro lahko govorili o zmagi.

NORVEŠKA MEJA NI BILA KRŠENA

OSLO, 21. dec. Havas. Norveška brozjavna agencija poroča: Patrolje norveških mejnih straž javljajo iz Kirkenjesa, da od strani ruskih čet norveška meja ni bila nikjer prekršena. Norveški graničarji potrjujejo tudi, da so najbolj naprej pomaknjene ruske čete zdaj pri Nautsiu, najbližjem finskem naselju na najjužnejši točki meje med vzhodnim delom grofije Finmark in Finske. Zadnje noči in dnevi so bili zelo mirni. Vso pokrajino je zajel hud mraz. Sneg pada in vihar besni. Vendar se navzlic temu intenzivno nadaljuje dovažanje novih ruskih čet.

ROMUNSKI TRANSPORTI ČEZ SSSR

BUKAREŠTA, 21. dec. Reuter. Meja med Romunijo in delom Poljske, ki so jo zasedle sovjetske čete, je bila odprta včeraj. Prvi vagoni, vlak natovorjen s celulozo, je krenil iz Orasinja preko Snjatina in Lvova v Nemčijo. Takoj za tem se je odpeljal drugi tovorni vlak s 40 vagoni v Nemčijo.

ZENSKI ODDELKI TUDI NA NORVEŠKEM

OSLO, 21. decembra. Reuter. Na Norveškem je ustanovljen ženski prostovoljski zbor v namenu obrambe domovine v primeru eventualne mobilizacije.

Borza, Curih, 21. decembra. Devize: Beograd 10, Pariz 9,97, London 17,60, Newyork 445⁷/₈, Milan 22,50, Berlin 178,50, Praga 5,30, Budimpešta 3,35, Bukarešta 3,30.

Mariborska napoved: Deloma oblačno in stanovitno vreme. Včeraj je bila najvišja temperatura -0,4, danes najnižja -6,4, popoldne -2,2. Danes je bil v decembru najmrzlejši dan v Mariboru; snega 11 cm.

minister, je pa član spodnje zbornice in igra v angleški politiki še vedno vidno ulogo, zato je malo verjetno, da bi bil podal tako izjavo samo na podlagi svojih osebnih nazorov. Ako je pa povedal to, kar misli oficielela Anglija, stojimo vsekakor pred možnostjo interesantnih razvojev.

Domači zapiski

Notranja ureditev, demokratske vladavine

Na konferenci delegatov SDS v Mostarju je minister dr. Budisavljević med drugim poudaril, da sta bili od početka urejevanja naše države postavljeni dve osnovni zahtevi: notranja ureditev in demokratska vladavina. Govorec o Pašiću, dr. Trumbiću, Stjepanu Radiću, vidozdanski ustavi in HSS je minister naglasil, da morajo vsi Srbi pričakovati od sporazuma samo koristi zase, pa naj žive kjer koli.

Vilder o dr. Mačkovem govoru

Na sestanku SDS v Zagrebu je Veleoslav Vilder govoril tudi o dr. Mačkovi besedah na obedu v patriarhiji. Med drugim je dejal: »Po obedu je sedel dr. Maček skromno za mizo pri črni kavi. Naenkrat je vstopil škof Jovan in govoril o Strossmayerju, kako je nekot prišel v Beograd, ne samo zaradi katolikov nego tudi v skrbi za malo državlivo Srbijo. Strossmayer, po duhu vito je videl naš nadaljnji razvoj. Dr. Maček je odgovoril genialno, ko je dejal, da se nismo borili proti Srbom, nego za njih individualnost, zdaj pa, ko nam je poznana, lahko sledimo slovanstvu in goslovanstvu. Pošten dr. Maček je povedal resnico, našli smo temelj na katerem se lahko skupaj izživljamo. Bala, terem se lahko skupaj izživljamo. Bala, kan, prej tuji plen in bojišče, je našel svojo smer, kateri moramo slediti.«

Protest vojvodinskih Hrvatov

Senator Vuković je sklical v Baiskih vinogradih zaupno konferenco pristajev HSS. Prišli so orožniki in prisotne pozvali, da se razidejo. Istočasno je na imel, tudi na teritoriju Subotice, nemoteno konferenco dr. Dragan Dimitrijević. Zaradi raznih šikan nad Hrvati je senator Vuković protestiral pri pristojnih oblastih in o stvari obvestil dr. Mačka.

Madžari vstopajo v HSS

Večje skupine Madžarov vstopajo v HSS. Madžarsko krilo HSS je imelo v Bezzdanu veliko zborovanje, na katerem so razni govorniki raztolmačili navzočim program hrvatskega kmetijskega gibanja. Po odkritju spomenika pok. kralju Aleksandru v Nišu je na banketu hrvatski minister dr. Torbar naglasil, da ni vsak ve, da smo složni in da bomo vsi nastopili kakor en mož. Svoje bomo branili, tujega nočemo. Vsak bodi na braniku narodne svobode. Naj živi bratrska solidarnost med Hrvati in Srbi!

Tuji vplivi v sokolstvu

Po poročilu »Jutarnjega lista« je bila na seji sokolskih edinic iz mostarske županije, t. j. dubrovnikega primorja, južne Dalmacije, Imotske krajine in Harcegovine sprejeta resolucija, ki ugotavlja, da »trpi sokolstvo zaradi strankarskega vpliva poedincev v njem. Sokolstvo ni krivo zaradi takšnega strankarskega delovanja, ki se skriva pod jugoslovanskim plaščem.«

Plovba med Jugoslavijo in Romunijo

V Bukarešti je bil podpisan pomembni dogovor o plovbi po Donavi med Jugoslavijo in Romunijo, ki je posebno važen glede dobave nafte.

Prepiri med našimi Nemci

Med katoliškim nemškim »Die Donau« in visticerjenim mladonemškim »Slawonische Volksbote« lete že dalje časa razni očitki. Tako sodi »Die Donau« o novem gibanju ljudi okrog »Volksbote« »Mislijo, da so se vsi ljudje odrekli pravici misliti, da bi tistih nekaj propadlih studentov, polizobraženih trgovskih pomočnikov in razdraženih vojencev za svoja duhovna prežvekovanja dobilo trapaste bzore. V svoji uduosti ne morejo opaziti, kako naglo ugaša zvezda tentirane Nemce, ki sploh ne marajo nič slišati za kako resno opravilo svojega poklica. Od pričanja »Heil«, ponosnega mazanja zidov in od večnega marširanja vendar ni mogoče živeti!«

Darujte za azini sklad PRLI

Kako je pri nas in v tujini s honorarji

Večkratno poročanje »Večernika« o visokih zdravniških honorarjih me je spomnilo, da se tudi sam oglašim in sejem čitatelje in širšo javnost, kako je nam pogledu v Franciji.

Bl sem kot delavec v Franciji. Ko sem šel k zdravniku, sem opazil, da je tam drugačen red, kakor pa pri nas. V čakalnici je na steni tako zvan a konsultacijska lista, iz katere je bolnik že vnaprej videl, kako bo moral plačati zdravniku kot honorar. Zdravniški »cenik« izgleda v Franciji takole:

Nasvet	10 frankov
Zdravn. pregled	15 frankov
Röntgenski pregled	80 frankov
Röntg. pregled s fotogr.	120 frankov

Na dom: 2.50 frankov po kilometru, pregled 20 frankov in 10 frankov na uro. Kakor je iz tega razvidno, imajo v bolnici Franciji zdravniki strogo predpisane honorarje, ki niso previsoki. Zdravila so omočana in v primernih dozah. Na vsakem omotu je označena tudi cena in žig državne kontrole. Zato ni čudno, če pri nas manj premožni ljudje grejo k zdravniku le takrat, ko je navadno že prepoznano.

Prav tako je v Franciji pri živinozdravnikih. Pri nas imamo živinozdravnike samo v mestih, čeprav je živina na deželi. Če pa oboli eno samo živinče v kraju, si kmet ne upa poklicati živinozdravnika iz daljnega mesta, ker se boji,

da bo imel prevelike stroške. Krava velevlja v sedanjih razmerah 400 do 500 din, v neredkih primerih pa znašajo prav toliko stroški, če pride živinozdravnik iz oddaljenega mesta na deželo.

Vse to ustvarja med ljudstvom nezadovoljstvo. Zato naj odločujoči krogi pomagajo preprostem ljudstvu, stopijo naj v tesnejše stike s podoželjem, da bodo spoznali dejanske razmere, ki vladajo danes na deželi. Pri bodoči zakonodaji naj vse napake popravijo.

K. K., delavec iz Prekmurja.

Spomnite se CMD!

Umora v Šeščah in Medlogu nepojasnjena

Grebešek obsojen na dosmrtno robijo. Celje, 21. decembra. Ponoči ob 19.45 je bila razglašena razsodba v procesu proti Aloizu Grebeškemu v tovarišem. Pri popoldanski razpravi je bil govorni drž. tožilca in zagovornika. Ob 18. se je senat umaknil k posvetovanju, ki je trajalo eno in tričetrt ure. Nakar je bila razglašena razsodba. Aloiz Grebešek, že večkrat pred kaznovan, je bil radi številnih ropov, tatvin, vlomov in telesnih poškodb obsojen na dosmrtno robijo. Avgust Žgank radi eni od tatvin na 10 let robije, Andrej Žgank radi vlomov in tatvin na 2 in pol leta robije. Pavel Arh radi vlomov in tatvin na 2 leti robije. Od obtožbe u mo-

rov zakoncev Janšetovih v Šeščah in zakoncev Ocvirk v Medlogu pa so bili obtoženci oproščeni, ker razprava v ti dve zadevi ni prinesla luči. Julijana Terčičeva, ki je bila soobtožena pri umoru Ocvirkovih v Medlogu, je bila tudi oproščena in takoj izpuščena na svobodo. Pred Grebeškom bo prebivalstvo obvarovano za vedno, pred ostalimi pajdaši pa za dalje časa. Umora v Šeščah in v Medlogu pa sta kljub vsemu prizadevanju oblasti, ju razjasniti, ostala nepojasnjena. — Razsodba je bila javna in se je v dvorani nabralo veliko število občinstva, ki je z napetostjo sledilo razglasitvi iste.

1000 DELAVCEV SE JE ŽE VRNILO

Te dni je bil povratek sezonskih delavcev iz Nemčije v glavnem zaključen. Ker se prihajajo manjše skupine in pomembni, vendar pa so večji transporti končani. Doslej se je vrnilo iz tujine nad 10.000 naših sezonskih delavcev. Ti so bili v kolodvorski restavraciji pogosteni z guljažem, krompirjem in s posebej za sezonce pečenim belim kruhom. Znani restavrater g. Majcen se res potrudil, da je naše delavce domo in zadovoljivo pogostil ter jim privil veselje že takoj ob prihodu v domovino.

Prekmurški drobiž

Sagadinova razstava v Lendavi je bila zaključena pred dnevi. Pokazala je veliko delavnost mladega umetnika in tudi precejšen napredek, ki ga je pokazal od tedne razstave med Prekmurjskim tednom. Radi gromni uspehi razstave je za Lendavo časten. Odzvali so se predvsem lendavski inteligenti, dočim gospodarski krogi niso pokazali zanimanja. Nolar Peterlin je odkupil 3 dela, po eno delo pa so odkupili gg. dr. Lipnjak, sodnik Zurin, nametitelj Peternel, dr. Sesardič in Čašič. Akademski ples. Klub prekmurjskih akademskih ples. Vršil se bo v vseh prostorih soboškega Sokolskega doma 5. januarja zvečer ob 8. uri. Pokrobnost nad plesom ima častni damski ples. Sodeluje Broadway jazz iz Ljubljane. Grajski kino v Soboti predvaja v četrtek »Svet kliče« z B. Gigli. Društvo kmetijskih fantov in deklet v Soboti priredi na Stefanovo 26. t. m. plesico v prostorih gostilne Lutar. Povratek sezoncev. Pretekli teden se je vrnila večina sezonskih delavcev iz Nemčije. Prihajali so deloma z velikimi transporti, deloma pa tudi v manjših skupinah. Postajajo jih pričakovali svojci, ki morali biti po cele ure tudi ponoči čakalnici v prelesni čakalnici. Karaja koles. Tatovi koles so poizkušali srečo tudi na sezoncih, ki so se vrtili pred dnevi iz Nemčije. Tako je ukradeno novo kolo sezoncu Seru iz Pečarovec. Poizkušali so pa tudi nekem drugem kmetu iz Doliča. Eno kolo so našli na cesti odvrženo v snegu, ki je že zapadel.

KOMNA VABI

Okrog Bogatina po prostoru Kamni je vse belo. Letos je že četrta zima, komar stoji v tem smuškem rajju ponosni komar SPD na Komni, središče tega smuškarskega kraljestva. Ze v prihodnjih dneh bo oživela Komna ob prihodu smučarje. Posebno za božične praznike in za Novo leto je tam nad vse prijetno. Vodja stalne smuške šole na Komni vodi smuške abecedarje na travniški učenci na Planini na Kraju. Še važnejše je zanesljivo vodstvo na izletih.

o Sv. Boltenk pri Središču. Dramatski odsek tukajšnjega Izbobraževalnega društva »Lipa« uprizori na Stefanovo ob 6. uri zvečer v šoli Meškovo dramo v 3. dej. »Pri Hrastovih«. Vsi ljubitelji dobre igre vabljani.

o Na drž. cesti št. 17 bo zaradi rekonstrukcije Mihovskega klanca pri Veliki Nedelji v tem odseku cesta zaprta za vsak promet od 25. t. m. do izgraditve. Promet se bo ta čas vršil čez borljski most na banovinski cesti preko dravskega mostu na ban. cesti pri Ormožu.

o Božičnica v obmejnem Lokavcu pri Zg. Cmureku. 17. t. m. se je vršila v Lokavcu božičnica za obmejno šolsko mladino kateri je prisostvovalo tudi izredno veliko število odraslega obmejnega prebivalstva. Pomoljubnemu govoru šolskega upravitelja je sledila obdaritev solarjev. Da se je mogla božičnica v tako velikem obsegu vršiti, gre zahvala Rotary klubu iz Maribora, ki je oskrbel obmejni mladini v Lokavcu izdatno pomoč v raznih oblačilih in obutvi.

o Prihodnje spomlad se prične tlakovanje cest. Licitacija oddaje del za tlakovanje ceste od obmejnega murskega mosta po Spodnjem grisu, mimo občinske hiše do železniške postaje, katera so bila oddana najugodnejšemu ponudniku, firmi Slograd iz Ljubljane, za znesek 950.000 din, je končno v vseh instancah potrjena. Vsa dela bodo izvršena predvidoma v dveh etapah ter gre za realizacijo prve etape s pričetkom pri obmejnem murskem mostu. Po izjavi šefa tvrdke Slograd se bo z delom pričelo zgodaj prihodnje spomladi. S tem bo zopet zaposleno številno tukajšnje revno prebivalstvo.

Oglase

za božično številko
„Večernika“
 vljudno prosimo, naj se jih odda najpozneje
do petka
 22. t. m. do 19. ure v
 ogl. odd. Večernika

Socialne zahteve zasebnih nameščencev

Na velikem protidraginjskem zborovanju zasebnih nameščencev v Mariboru je bila sprejeta naslednja spomenica:

I. Nameščenci zbrani na shodu ugotavljajo:

1. da so se cene najvažnejšim življenjskim potrebščinam občutno zvišale tako, da resno ogrožajo življenjski obstoj nameščencev,
2. zasluzek, ki že dosedaj ni zadostoval za dostojno preživljanje nameščencev posebno onih z družino, je ostal v pretežni večini isti ter se ni prilagodil novo nastalemu položaju;
3. protidraginjski ukrepi podvzeti do danes, niso pokazali nobenega pozitivnega uspeha. Ni upravičeno naraščanje cen našim domačim pridelkom, žitu, premogu, drvam, masti, mesu, olju, tekstilnemu blagu itd.

Zato nameščenci zahtevajo:

1. da oblast nujno ukrene vse potrebno, da se prepreči nadaljni porast cen nam življenjskim potrebščinam ter da se s strogimi kazenskimi odredbami prepreči vsako nadaljno špekulacijo;
2. do se nujno prilagode vsi zasluzki nameščencev potrebnemu eksistenčnemu minimumu in sedaj nastalim draginjskim razmeram, ter se naj v to svrhu sedanje plače nameščencev zvišajo kakor sledi:

Plače do din 1.000.—	za 30%
„ „ „ 2.000.—	za 25%
„ „ „ 3.000.—	za 20%
„ „ „ nad 3.000.—	za 15%.
3. nadaljna regulacija nameščenskih

plač naj se vrši potom draginjskih doklad na ta način, da se ustanovi premična skala, ki se naj ravna po cenah življenjskih potrebščin. Ta skala naj se določi z indeksom potrošnje življenjskih potrebščin, katerega naj izdelajo zastopniki delodajalskih in delojemalskih organizacij s sodelovanjem oblasti.

4. Gospoda bana dravske banovine naprošajo, da določi minimalne plače tudi za privatne nameščence, ker je dokazano, da velik del nameščencev še ni dosegel minimalnih mezd, ki bi odgovarjale njihovim socialnim in gospodarskim priškim.

5. protidraginjske odbore naj tvorijo predvsem zastopniki konzumentov, svobodnih strokovnih organizacij ter zastopniki oblasti, ker le taki odbori bodo vestno vršili dano jim anlogo v splošen dobrobit. Obenem naj se tem odborom omogoči večja izvršilna moč.

6. Na vse delodajalce pa nameščenci apelirajo, da naj za Božič in Novo leto izplačajo vsem nameščencem in nameščenkam 13. plačo odnosno dvojno plačo, ki jo prejema, kot delno odškodnino za razliko še nepovišanih plač za preteklo četrtletje.

7. Odvetniški in notarski uradniki pa še posebej zahtevajo: Po odvetniških in notarskih pisarnah naj se z novim letom 1940 ukine zaposlitev brezplačnih praktikantinj, katerim je za dosedanje brezplačno službo izplačati primerno odškodnino, da se dosedaj zaposlenim brezplačnim praktikantinjam ali zadostno plačanim nameščenkam, — ki naj ostanejo

o. Avtotaksiji in prevozniki so imeli v Beogradu veliko zborovanje, na katerem so ugotavljali, da so cene pogonskih sredstev mnogo previsoke in da je omejitev avtomobilskega prometa njihov stan zelo prizadela, ker bo ostalo večje število avtotaksijev in prevoznikov nezaposlenih.

Celje

c Združenje brivcev in frizerjev v Celju sporoča, da bodo vsi frizerski saloni v nedeljo, 24. t. m. do 16. odprti, na božič, v ponedeljek, 25. t. m., ves dan zaprti, na Stefanovo, v torek, 26. t. m. od 8. do 10. odprti, na Silvestrovo, 31. t. m., pa do 16. odprti.

c Na progri Celje—Podsreda bo v petek, 22. t. m. avtobus obratoval po do sedaj veljavnem voznem redu, na progri Celje—Sv. Peter pod Sv. gorami pa bo obratoval tudi v nedeljo, dne 24. t. m. po običajnem voznem redu.

c Razstava v Celjskem domu je podaljšana do vključno 24. t. m. Odprta je od 9. zjutraj do 17. zvečer.

c Obiščite razstavo celjskih slikarjev v dvorani Mestne hranilnice, ki traja do 26. t. m. Razstavljenih je 75 raznih del. Ob sklepu razstave bo komisjsko zbiranje vstopnic. Izrebane številke prejmejo nagrado.

c Pošte je prevzel na deški ljudski osnovni šoli novi upravitelj g. Vid Vertačnik.

c Splošna stavka rudarjev. V Trbovljah in v Hrastniku je splošna stavka rudarjev, ki traja že od 15. ozir. 16. t. m. Rudarji zahtevajo 15% doklado od brutto zaslužka, 7% družinsko doklado in nabavni prispevek za 3 mesece v iznosu 400 dinarjev. Zaupniki so podpisali dopise k kolektivni pogodbi, delavstvo pa je zaupnikom izreklo nezaupnico, ker dopise ne odgovarja splošni draginji.

c Novi grobovi. V javni bolnišnici je umrla 55 letna babica Neža Vidmajerjeva, stanujoča na Deškovi cesti 25. — V Komenskega ulici 16 je umrla 65 letna delavka Jera Jaršetova, na Lavi 1 pa 67 letni krojaški mojster Matija Stipčič.

c Nesreča pri podiranju drevja. 32 letni drvar Avgust Pirš iz Čačevasi pri Kostivnici je v gozdu pri Rogški Slatini podiral drevje. Drevo je padlo nanj, mu zlomilo desno roko in mu poškodovalo rebra na desni strani.

c Nesrečen padeč. 45 letni delavec Ivan Breclj iz Smarjnega v Rožni dolini je pri delu padel in si dvakrat zlomil desno roko v komolecu.

Ptuj

p Canjko se je hotel sam soditi. Pred okrožnim sodiščem v Murski Soboti je bil obsojen letos 40 letni posestnik Martin Canjko iz Mestnega vrha pri Ptuj na 8 let težke ječe zaradi raznih zločinov kakor prevar, tatvin, ropov itd. Po obsodbi je Canjko vložil priziv proti razsodbi. Prepeljali so ga v Maribor, kjer so ga ponovno sodili zaradi neklih deliktov, ki jih je Canjko zanikal. Dan pred razpravo pa se je sleparju zagrenilo življenje ter se je obesil. Vendar pa so ga pazniki z umetnim dihanjem rešili. Pri ponovni razpravi naslednji dan je bilo Canjku znižana kazen na 6 in pol let težke ječe.

tudi nadalje na svojih mestih, — od 1. I. 1940 naprej mesečno izplačuje najmanj din 600.— ter gornjo draginjsko doklado od 30%. Od 1. I. 1940 dalje naj se po odvetniških in notarskih pisarnah ne sprejema v službo ženskih in moških moči pod 18 let starosti.

Vsi skupaj pa zahtevajo:
 8. da se tudi vsem občinskim, banovinskim in državnim nameščencem ter upokojujencem povišajo prejemki v sorazmerju z naraščajočo draginjo.

II. V socialno političnem oziru nameščenci zahtevajo:

1. polno svobodo združenja, zborovanja in tiska, da jim bo tako omogočeno voditi uspešno borbo v obrambo svojih interesov,
2. da se za vse trgovske in privatne nameščence omogoči sklenitev kolektivne pogodbe z določitvijo minimalne mesečne plače, ki bo odgovarjala potrebam kulturnega eksistenčnega minimuma,
3. da se obvezno pokojninsko zavarovanje razširi na vse kvificirane trgovske nameščence, strojnike in zobotehničke v smislu pooblašala, danega ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje v finančnem zakonu za leto 1939 in 1940, da ne izgubi veljave,
4. za vse privatne in trgovske nameščence naj se uvede obvezno višje zavarovanje za slučaj bolezni,
5. da se čimprej razpišejo volitve za vse socialno politične zavode ne izvzeto za Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani.

Maribor

Razstava Umetniškega kluba „Brazda“

V mali dvorani Sokolskega doma (Union) je do petka zvečer odprta predbožična razstava mariborskih slikarjev. Razstavilo je 8 avtorjev 48 del: olj, gvašev, akvarelov, pastelov in risb. Razstava izpričuje lep napredek in dokazuje, da postaja Maribor središče plodnega tekmovanja. Vse, kar je razstavljeno, seveda ni prvovrstno, vmes so pa vendar dela, ki zaslužijo priznanje in upoštevanje. Škoda le, da niso pravočasno prispela iz Beograda Musičeva najnovejša dela, ki bi to revijo še dopolnila. Po svojih stremenjih, smereh in tehnikah hodijo razstavljenci različna pota, motivno pa prevladuje krajina.

Ako pričnemo pri ekspresionizmu, ki je v Sloveniji močno odjeknil takoj po končani svetovni vojni z bratoma Kraljema na čelu, se moramo pomuditi najprej pri akad. slikarju Franu Golobu. Golob v sedaj razstavljenih delih sicer ni več ekspresionist, vendar moremo v nekaterih njegovih slikah še vedno opaziti vidne sledove te smeri. Njegov novejši razvoj gre v kolorizem z idejno podlago. Do izkristaliziranja bo potreboval najbrže še doberšen kos poti, a znaki napredka so tu. Zanimivo je njegovo »Ribniško delo«, a moti ga desni gorenji del (hrb?). Najboljše delo je morda »Za Tremi ribniki«. Pozornost zaslužita po svoji preprosti izvedbi tudi še »Piramida« in »Viničarja«.

Idejno in smerno je Golobu najbližji akad. slikar Lojze Šušmelj, težak in razmišljajoč značaj. Izraža se vidno v vseh štirih oljih in v obeh grafikah. Po tem razpoloženju je bližje stremljenjem ekspresionizma, dasi sam ni ekspresionist. Kaže posebno, lastno noto, toda njegova dela so bolj skice kakor slike. Naj opozorim na kompozicijsko izvrstno »Dela na Kozjaku« (voz s kravama), na katerem bi pa skrbneje izdelana belka potrebovala protuteži (morda v vozu?). Bolj enotno zaključeno je drugo »Dela na Kozjaku« z ženjicama. Šušmelj se bo sčasoma gotovo razvil v močno individualnost, zlasti kadar bo posvečal čisto slikarskim elementom toliko pažnje, kakor je posvečal sedaj miselnim.

Na prehodu od Goloba in Šušmelja do Jiraka, ki predstavlja osrednje te razstave, stoji akad. slikar Maks Kavčič. Razstavil je same krajine, s katerimi izpričuje, da je bolj slikar kakor pripovedovalec. Naravo občuti po svoji pri čemer mu je glavno razpoloženje in občutje. Od lani kaže znaten napredek. Zanimivi so njegovi mlini, med katerimi je najboljši oni, ki je označen z »Dežjem na Muri«. Pri »Mlinu v Bistriču« moti leve spodnji rob. »Ob Dravici« je dobra krajina, le voda v ospredju je malo mrtva. Lepo v sebi zaključena je »Cesta v Petanjcih«, ki je eno njegovih najboljših del. Kavčič postaja pogumnejši in razgibanjši.

Osrednje razstave je akad. slikar prof. Karel Jirak, ki je razstavil 8 del, od tega 5 olj, dva pastela in 1 temperno olje. Tudi Jirak je predvsem slikar s čustveno razgibanostjo, smerno se pa nagiba po »novi stvarnostie« proti neompressionizmu. Tonsko slikarstvo mu je v večini primerov še vedno glavna podlaga in barva prvo izrazno sredstvo, ki ga obvladuje vedno bolj virtuozno. Mimo tega zanaša v delo dinamiko, ki je je največ v izredno vedri, optimistični »Kočici«. Tonsko najboljšo delo, posrečeno v kompoziciji in barvi, so »Bolgari na trgu«, ki spominjajo po svoji koncepciji na staro benečansko šolo. V »Nedelji v Slovenskih gorah« se je poizkusil z mešanjem olja in temper v impresionizmu, ki prehaja že v pointilizem. V posrečenem pastelu »Cvetice« je odkril novo pastelno tehniko, s katero utegne doseči izvrstne uspehe. Jirak ima že svojo noto, tudi kadar menjuje tehniko.

Po tonskih stremenjih Jiraku blizu je akad. slikar Klavdij Zornik, ki se nam je predstavil na tej razstavi prvič s tremi deli, izpričujočimi zelo resna prizadevanja. Zornik je mehke nрави, estet in daje studiju prednost pred eksperimentom. Njegov čut za tonsko skladnost je zelo tenak. Vse te lastnosti je posebno izpričal s fino studiranim portretom gđ. M. O. Z njim utegnemo dobiti močnega portretista. Tonsko zlita je krajina »Naselje pod Pohorjem«, a čut za kompozicijo izpričuje razvojno pot.

Acad. slikar prof. Ivan Kos je ostal tudi na tej razstavi zvest svoji poti. Tokrat je raz-

jejo tudi »Zvončnice«. Kadar se bo bolj otrešal akademije, bo Zornik gotovo našel trdno stavi same akvarele. Med njimi je najmočnejši »Blokovo«, delo, ki zasluži posebno pozornost in priznanje. Drugo, omembe vredno delo je »Ulica v Makarski«, a posrečene so tudi »Cvetice«. Ostale slike niso tako enotno skladne, dasi je med njimi vreden pozornosti še »Pogled na park v jeseni«. Najmanj je posrečena »Koroščeva cesta« s preveliko ploskvijo strehe v ospredju in preravno cesto. Tu se je zgodilo Kosu kakor že često, da se je lotil motiva, ki tega sploh ne zasluži. Razstava zopet potrjuje, da je Kos dober akvarelist.

Prvič je stopil pred našo javnost Tošo Primožič, ki je sicer amater, a je z razstavljenimi deli dokazal, da ima talent in da bi utegnil z marljivim studijem pod večim vodstvom doseči mnogo več kakor lahko doseže povprečen amater. Toda brez takega vodstva bo težko našel pot iz labirinta eksperimentiranja. Presenetil je z oljem »Asfaltiranje«, tako motivno-kompozicijsko kakor barvno-slikarsko. Talent kažejo tudi »Studija glave« in risbe, posebno »Dijak« (33). Amater je tudi Zlatko Zepi, prav tako nedvomno talent, ki se pa zaradi pomanjkanja sigurnosti ne more prikopati do lastne podobe. Ozira se preveč po drugih, zato je mogoče opaziti v vsaki njegovi sliki kak vpliv. Tonsko dobro je olje »Zaga v grabi«. Med gvaši so najbolj posrečeni »Splavič«. Glavna Zejeva naloga je, da se otresé nevere vase in postavi na lastne noge.

R. Rehar.

Palača zavarovalnice „Drava“

Tam, kjer je pred leti bila še tratica v Sodni ulici in zidovje, ki je služilo nečednim svrhom, stoji sedaj ponosna stavba domače zavarovalnice »Drava«. Ko so pred 18 meseci sprožili zamisel, da bi se ozek in dolg pas zemljišča od Aleksandrove ceste do palače Delavske zbornice zagradil z moderno stavbo, so v javnosti s smehom sprejeli te vesti, češ da je nesmišeln graditi kaj takega. In vendar so vztrajali. Inž. arh. Dev je napravil načrte, naše odlično gradbeno podjetje inž. Jelenc & Šljamer pa je prevzelo delo. Šele ko je pričela vstajati iz tal moderna zgradba, so odpadli vsi pomisleki in vedno bolj so odobravalii podjetnost zavarovalnice »Drava«. Po

vztrajnem delu je nastala v Sodni ulici moderna trinadstropna stavba, ki je velik uspeh sodobne arhitekture, saj je pri njej uporabljena vsa spretnost in so vidni vsi triki moderne arhitekture. V na zunanjo ozki zgradbi je več razkošnih, z vsem komfortom oskrbljenih in popolnoma normalnih stanovanj. Številne odvetniške pisarne in uradi za poslovanje »Drave« so vprav vzorno izpeljani ter zadivijo vsakogar, ki si vse to ogleda. Na strogem središču mesta je stavba »Drave« okras Maribora. Kar pa je najvažnejše, je dejstvo, da je ta hiša zgrajena s slovenskim denarjem in je menda edina v tem območju Aleksandrove ceste, ki je last domačega kapitala.

Božičnica državnih upokojencev

Sinoči je bila v Gambrinovi dvorani lepo uspela božičnica Društva državnih in samoupravnih upokojencev v Mariboru. V božično okrašeni dvorani z božičnim drevescem v ospredju je ob zvokih orkestra kmalu nastalo božično razpoloženje. Stari upokojniki, vdove in sirote so čakale na prihod Božička, ki je obdaroval 52 upokojencev z gotovino in nakaznicami za živila v vrednosti 5000 din. Pri tem je treba opomniti, da so društveni dohodki (mesečna članarina en dinar) zelo skromni, pa je društvo kljub temu od leta 1933 razdelilo na tradicionalnih božičnicah med revne člane že okoli 30.000 din.

Večer je otvoril podpredsednik upokojniki poštni inspektor g. Vrbnjak, ki je pozdravil goste, med njimi pevske

zbor magistratnih uslužbencev pod vodstvom g. Avsenaka, planinskega pesnika in humorista g. Zorzuta, šefa socialno političnega urada g. Brandnerja, zastopnika Nabavljalne zadruge drž. uslužbencev upokojenega šolskega upravitelja g. Lešnika in druge. Program so izpolnili govor g. Vrbnjaka, božične pesmi omenjenega pevskega zbora, orkester, in božični govor v verzih g. Zorzuta, ki je spravljal božično veselje na višek. Po govoru društvenega tajnika g. Koudelke je bila razdelitev božičnih darov. Vsi obdarovanci so dobili tudi brezplačno večerjo in pijačo. Na uspeli božičnici je Ptujčane zastopal g. Tomaz Obrhan upokojenec iz Poličan pa g. Martin Pogorelec.

O DELAVSKI ULICI NA POBREŽJU

Prejeli smo naslednji dopis: »Smo posestniki v Delavski ulici sredi pobeške občine. Žalostno je, da celo leto ne vidimo v tej ulici cestarja, da bi jo popravil. Tudi naš občinski odbor ne ukrene, kar bi bilo potrebno, da se cesta izpelje do Aleksandrove ceste. Vozovi in avtomobili morajo voziti 200 m riteški, da pridejo zopet do vhoda ulice. Stanovaleci pa morajo hoditi 700 m okrog, če hočejo priti na glavno cesto. Nekateri občinsniki so posebno prizadeti, ker so si sestavili hiše na izrecno zagotovilo prejšnjega pobeškega župana, da bo cesta izpeljana. Zato prosimo odločujoče pri občini, da sedaj ta nedostatek odpravijo.«

STARČEK JE ZMRZNIL

Pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu je odšel d hiše nekoliko slaboumn starček Filip Verko, oblečen samo v spodnje peril. Domači so ga vso noč iskali, vendar brez uspeha. Drugo jutro je neki šolar našel dva kilometra od hiše Verka mrtvega. Ponoči je starček zmrznul.

AVTO PODRL TELEFONSKI DRŌG

Neki šofer iz Maribora je peljal s tovornim avtomobilom jabolka iz Vurherga v Maribor. Spotoma je trčil v telefonski drog. Zaradi trčenja so se potrgale telefonske žice, da je bil telefonski promet ves dan prekinjen.

Za 70.000 dinarjev božičnih darov za devet obmejnih šol je letos zbral Rotarijski klub v Mariboru na iniciativo svojega agilnega člana obmejnega policijskega komisarja g. Stevana Krajnoviča in s krepkim sodelovanjem bivšega klubovega predsednika g. Sabothyja. Zvest vzvišenim človekoljubnim ciljem svetovne rotarijske organizacije, je mariborski klub tudi v tem letu omogočil velikopotezno božično akcijo v korist naše obmejne dece. Ta socialni čin zasluži tem večje priznanje javnosti, ker je razmeroma maloštevilno klubovo članstvo zbralo to lepo vsoto iz lastnih sredstev.

m. Zadruga »Sokolska planinska koča« v Mariboru obvešča tem potom vse one člane, ki so izgubili legitimacije, da dvignejo duplikate istih pri tajniku. Vsi, ki žele prebiti Božič in Silvestrovo v Sokolskem planinskem domu na Pohorju, naj se nemudoma javijo v svrhu rezervacije prenočišč pri tajniku zadruge A. Kralju pri Putniku, Maribor, Trg svobode, ker je dom že skoro popolnoma zaseden.

m. Tyrška J. Hutler in drug v Mariboru sporoča, da v njenih obratih ni nobenega prostega službenega mesta in da zato nima smisla, obračati se nanjo s prošnjami za delo. Tvrdka na take prošnje ne bo več odgovarjala.

Božična darila nudi najugodnejše „LAMA“

Juričeva ulica št. 4.

Tudi letos najizbranejša darila v svinčenem kristalu in umetnem porcelanu pri Zlati BRISNIK.

m. Žrtve poldice. V bolnišnico se je zatekla po prvo pomoč 31 letna delavka Angela Blahovičeva iz Delavske ulice. Delavka se je pri padcu nevarno poškodovala po glavi.

m. Otroci v plamenih. Učenka 2. razreda osnovne šole in posestniška hčerka Rozika Beherjeva iz Dolge vasi je kurila v štedilniku. Nenadoma se je dekletcu vnela obleka, ker se je poskropila s petrolejem. Ker ni bilo pomoči od nikoder, je otrok dobil hude opekline, da je podlegel.

Božični šahovski turnir UJNZB

Polagoma prehaja turnir v zaključno fazo, ko je včasih važna vsaka točka, da celo pol točke mnogokrat odloči o nagradi in mestu na tabeli. Igre postajajo še resnejše in vodijo se težke bitke, ki terjajo mnogo živcev in rutine. Nasprotnik preži na vsako potezo, kriv zamah z roko in izgubi si.

V sinočnjem 8. kolu sta prva opravila Rupar-Gujznik. Slednji je igral nekoliko nepazljivo ter moral ob preveliki izgubi materiala predati. Kmalu nato je moral položiti orožje Lukeš, ki je v damskem gambitu igral proti Gerželju zelo nesmolno in tudi riskantno. Gerželj je zaigral na napad na kraljevo krilo, žrtvoval figuro za prodor, ter v 30. potezi položil pospravil celo točko. Bakarič-Foray sta pripeljala svojo partijo do končnice dveh stolpov. Tu je Bakarič precej popustil ter je Foray z lahkoto odločil. Partija Ketiš-Nosan je v otvoritvi potekala s premočjo Ketiša, ki sicer lepo kombinira, pa potem vedno kaj spregleda. Na ta račun je Nosan dobil celo točko. Ta čas je dozorela kriza tudi v partiji Kuster-Kukovec, v kateri je imel Kukovec ves čas odločilno pozicijsko prednost. Porazpletu je sledil napet konec, ki je pri-

m. Ljudska erza. V petek predava dr. Lujo Thar iz Zagreba o razvoju medicine od pr. zgodovinske dobe do danes. Predavatelj je znan tudi izven naše države kot odlični strokovnjak na področju zgodovine medicine.

m. Stanovanjski najemniki! V soboto ob 19. uri (7.) zvečer, bo sestanek Stavbenega zdruge »Naš dom« v prostorih gostilne Pulko na Tezmem. Vsak, kdor si želi lasten dom, naj se sestanka gotovo udeleži, kjer bo dobil vse potrebne informacije.

m. Poročili so se v tukajšnjih cerkval diplomirani tehnik Simon Pogacnik in zasnubna uradnica Marta Gerbičeva; tehnik Rudolf Berce in profesorica Silvestra Voghlikova.

m. Mleko prodajajo sedaj po 3 in celo 350 din, kar povzročata med gospodinjami silno ogorčenje. Zanimivo je, da zadnje dni na trgu sploh ni mleka.

KODAK fotoaparati po znižani ceni iz drogerije KANC je najprimernejše darilo za gospoda. Oglejte si izložbo in zahtevajte cenik!

* Opozorjamo cenj občinstvo, da se zaključí razstava Mariborskih likovnih umetnikov v petek, dne 22. dec. t. l., ob 20. (8.) uri zvečer. V četrtek, 21. dec. in petek 22. dec. se nadaljša razstava do 8. ure zvečer, da se da tudi onemu cenj občinstvu močnost, da obišče razstavo, ki sicer nima časa podnevi. Dijaške ekskurzije se zadnji dan ne sprejemajo. Do sedaj je razstavo obiskalo 1500 oseb, kar dokazuje veliko zanimanje za razstavo. Klub Brazda.

* Najlepši Silvestrov večer priredi Sokolska družba v vseh prostorih Sokolskega doma 31. dec. 1939. Pešter spored. Ples.

* Darilo za vsakogar pisemski papir — zadnje novitete pri Zlati Brišnik.

* Zadruga »Sokolska planinska koča« v Mariboru obvešča tem potom vse one člane, ki so izgubili legitimacije, da dvignejo duplikate istih pri tajniku. Vsi, ki žele prebiti Božič in Silvestrovo v Sokolskem planinskem domu na Pohorju, naj se nemudoma javijo v svrhu rezervacije prenočišč pri tajniku zadruge B. A. Kralju pri Putniku, Maribor, Trg Svobode, ker je dom že skoro popolnoma zaseden. Zdravo!

* Pogovor v vlaku. A. »Ves sem vroč, hitel sem na kolodvor in komaj sem vohil pred kolodvorsko blaginjo. Še niso mi kupili voznega karto.« — B. »Prav ti je! Zakaj pa nisi tako pameten kakor jaz. Vedno si že dan prej v miru nabavil voznega karto pri »PUTNIK-u«. Tam plačajo isto ceno, ni se mi treba priveriti na kolodvoru, poleg tega pa me opozorijo na vse popuste, sestavijo točen vozni red in tako lahko brez skrbi pridem tik pred odhodom vlaka na kolodvor.« — A. »Prav hvala, sem ti za opozorilo. Drugič bom tudi jaz pravočasno kupil voznega karto pri »PUTNIK-u«.

Kino

* Grajski kino. Danes najboljša opereta »Lumpacij Vagabund«. Božični spored »Palača« da se ne zaljubiš. Hans Moser, Carola Hoen. Smeh, zabava.

* Esplanade kino. »Neznani junaki«. Wallace Beery-om. Božični spored »Ves največji glasbeni in pevski film z Benjamine Gigli-om in Marijo Cebotari.

* Kino Union. Do vključno »Krivostna ulica« je film silnega matskega dejanja in napele vsebine.

Mariborsko gledališče

Četrtek, 21., ob 20.: »Lepa Vida« Rod C. Zadnjič.

Petek, 22.: Zaprto.

Sobota, 23.: Zaprto.

Vesel Božič v mariborskem gledališču. Poleg zabavnih popoldanskih predstav na božični in štefanov praznik se letošnji božiček predstavi kar z dvema novostima: zvečer božičnega dne pride na vrsto krst Rasbergerjeve opere »Zaroka na Jadranu«, na štefanovo zvečer pa v Gorinskih prireditvah tudi na velikih odrih znana vesela trodejanjka »Kot to X«.

nesel Kukovec zasluženo točko. Kukovec je menda prebolel svojo »uverturpo krizo« ter se krepko potegnil proti vrhu tabele. Koj nato je slavil svojo zmago Mišura proti Marvnu, ki nikakor ni imel izgubljene končnice, a je igral tako nerodno, da ne končnice, a je igral tako nerodno, da je postala naposled izgubljena. Vsa opiravčila potlej niso več pomagala. Mišura je zabeležil celo točko in — pika. Najtežje je igra sta vodila Babič-Marotti. Slednji je v središnji igri izgubil kmeta, nakar je Babič forsirano zavlil v končnico z Marotti. Babič je zagledal napredno, ki je žrtvoval figuro, zelo veliki. Toda ponovila se je stara resnica: veliki izgledli napravijo človeka brezskrbnega ter mu zamagljajo jabolčni pogled. Iz dobljene partije je Babič forsiral samo — remis. Če bi pa Marotti klonec igral pravilno, bi moral Babič še izgubiti. Toda oba sta bila od naporem izgubiti. Toda oba sta bila od naporem izgubiti. Toda oba sta bila od naporem izgubiti. Če bi pa Marotti klonec igral pravilno, bi moral Babič še izgubiti. Toda oba sta bila od naporem izgubiti. Če bi pa Marotti klonec igral pravilno, bi moral Babič še izgubiti.

Stanje po 8. kolu: Gerželj 6 in pol, Kukovec, Mišura, Babič in Rupar 5 in pol, Marotti 5, Kuster 4 in pol, Lukeš in Foray 4, Marvin 3, Audič, Gujznik in Nosan 2, Ketiš 1 in Bakarič 0 točk.

Zanimivosti

Med Uralom in Volgo nastaja drugi Baku

Petrolejsko polje z rezervami, ki so večje od vse nafte Zedinjenih držav

V buletinu »Centropressa« so naslednji podatki o petrolejski eksploataciji v Rusiji:

Sovjetski komisar (Molotov je že marca letos napovedal, da bo kmalu nastal drugi Baku med Volgo in Uralom. Pripravlja se ustanovitev druge velike petrolejske baze, ki pa za razliko od Bakua v Kavkazu ne leži na robu, temveč v osrčju države.

Raziskovalci so na temelju znanstvenih proučevanj dognali, da leže pod spuščenimi sloji južnozahodnega Urala do Volge velike rezerve nafte. Računajo, da znašajo te rezerve več kakor vsa zaloga Zedinjenih držav, ki jo cenijo na 1,8 milijarde ton! Že po prvih poizkusih so izčrpali lani med Volgo in Uralom 1,4 milijona ton nafte.

Pred stoletji, ko še niso poznali današnjih tehničnih sredstev za črpanje, so vedeli za petrolejska polja, ki jih danes imenujejo »drugi Baku«. Holanec Witsen je 1692 opisal svoja opazovanja ob reki Uhti, na severni meji sedanje eksploatacijske površine: »Tu se zbira na vodi maščoba, ki gori, pri tem pa razvija črn dim.«

TROCKI

bivši vodja komunistične stranke, ki se je moral po sporu s Stalinom umakniti

»Tujno. Njegovim pristašem so pa snoči po moskovskem radlo očitali, da »uganjajo sabotažo v industrijskih podjetjih in podpirajo Mannerheimovo klico. Sovjeti opozarjajo pristaše pred ljudmi, ki se pod lažnimi imeni vtihotapljujejo v stranko in so do nje popolnoma ravnodušni. Vojakom, ki se bore proti Finski, se ne sme zabadati nož v hrbet.«

MARIJ SKALAN:

RAMAS IN JORA

ROMAN ZADNJIH LJUDI NA ZEMLJI 41

»Toda senat...«
 »Je lutka v njegovih rokah.«
 »To je strašno.«
 »Zato je potrebna skrajna previdnost.«
 »In vendar ga moramo obuditi! Moj oče mora zopet zaživeti in dovršiti svoje veliko delo! Odpeljati nas mora z zemlje na nov planet, kjer si ustvarimo novo, lepše, poštenejše življenje. Mi vsi poltimo z njim; vi, jaz in Jora.«
 »Ti jo še vedno ljubiš? Kljub temu, da veš kdo in kaj je njen oče?«
 »Ona je čista in poštena. Prav nič ni njegova hči. Ljubim jo in jo bom ljubil.«
 »Ljubezen je res še vedno tako slepa, kakor je bila že med Adamom in Evo.«
 »In vendar je najvišje in najlepše, kar nam more nuditi življenje.«
 »Pa tudi vir večine trpljenja in zla.«

XI.

Mahabali Patna je v svoji tako nepričakovani ječi sprva besnel, nazadnje se je pa pomiril in pričel preiščevati, kako bi se iz nje rešil. Ako se je to posrečilo Ramasu, bi se moralo gotovo tudi njemu. Jekleno celico je dobro poznal,

Pred svetovno vojno je bila ustanovljena specialna delniška družba, ki je napravila deset sond v bazenu reke Uhte. Poslednja vrtnanja pred vojno so dosegla globino 85 m, toda niso dospeli do glavnega ležišča nafte. Po vojni so poizkuse obnovili. Sprva so bili negativni, dokler niso 1929 pri Išimbajovu prodrli do živih vrelcev petroleja.

Od tedaj je produkcija nafte stalno naraščala. Leta 1933 so načrpali 33.000 ton, 1935 že 406.000 ton, lani pa 1,4 milijona ton nafte. Računajo, da bo produkcija 1942 obsegala 4 milijone ton.

Zgradnja nove petrolejske baze med Uralom in Volgo je v načrtu tretje pet-

letke, ki bi naj dosegla letno proizvodnjo 7 milijonov ton. To je količina, ki so jo pred vojno črpali v starem Bakuiju. Postavili bodo na tisoče sond za vrtnanje, nabavili potrebne stroje. Zrasle bodo nove naselbine s kvalificiranim delavstvom, srce Rusije se industrializira. Sovjetska vlada računa s stroški dveh milijard rubljev, da izpremeni ravnino med Volgo in Uralom v prvorazredno industrijsko področje. Producirana nafta bo posebno služila industrijskemu zamahu zahodne Sibirije in severne evropske Rusije, pri čemer bo odpadel drag prevoz po železnici s Kavkaza.

Čudna oporoka odklonjenega snubca

Bogat Američan R. P. Turner je napravil čudno oporoko: zapustil je svoje premoženje osmim starim ženicam, ki so ga bile v življenju po vrsti odbile kot snubca.

Seveda so bile zelo začudene, ko so zvedele, kako so prišle do premoženja. Nobena ni računala na dediščino. Stvar je bila ta, da je Turner v oporoki navedel, kako je vsaki izmed osmih žensk hvaležen, ker so ga odklonile. Tako se je lahko prepustil mirnemu, udobnemu

življenju, brez družinskih skrbi. Živel je srečno in zadovoljno po lastni volji, brez ženskih sitnosti in si prihranil lepo premoženje.

»Kratka bol, ki ste mi jo priredile z odklonitvijo, mi je bila bogato poplačana z življenjskimi izkušnjami in ne verujem, da bi me druga odločitev napravila srečnejšega, kakor sem bil. Zato dolgujem gospem svojo hvaležnost in s to oporoko želim svoj dolg poplačati!« je končal mož svojo poslednjo voljo.

Štirje bratje pa ena zaročenka

Štirje bratje Morison v mestu Springfieldu v USA so se istočasno zaljubili v neko dekle, nekdanjo tovarišico iz otroških let. Tudi Betsi, kakor je ime tej ženi, je bila z enakimi simpatijami zaljubljena v vse štiri brate. Ta interesantni problem je bilo treba rešiti brez ljubosumja in tragedij. Bratje so se sporazumeli, da se bo Betsi poročila najprej

z najstarejšim, po dveh letih zakona z naslednjim bratom. Dokler ne bo pa nadaljnih dveh letih postala žena tretjega, potem pa četrtega Morisona. Po preteku osmih let, ko se bo Betsi ločila od najmlajšega brata, naj bi se poročila spet z najstarejšim, na kar bi se četrtekot znova začel.

Morska plitvina — rodovitna oranica

V Šlezvig-Holštajnu so z ugrabljanjem plodnega morskega dna za kulturno polje dosegli zelo lepe uspehe. Vse plitvine niso povoljne za to. Med oseko točno preiščejo tla, pri čemer pomagajo biologom drobne morske živalice. Kjer je v blatu dosti glist, menijo da so tla zelo

primerna za obdelovanje. Če pa najdejo na površini, kjer se je umaknila morska voda, neke vrste muhe, ki žive v prepusnem sloju peska tudi še potem, kadar ga zalije morje, je gotovo, da svet ni primeren za obdelovanje.

Če se mož vrne prezgodaj domov...

Nedaleč Prosnic na Moravskem se je primerila nedavno tragikomedijska. Žena ugodnega vaškega ekonoma je imela tajne ljubezenske odnose s sosedom, mladim in krepkim Vojtehom. Ko sta bila zaljubljenca v strastnem objemu, so se

začuli po hodniku koraki. Bil je varani mož, ki je nekaj slutil in se predčasno vrnil domov.

Zaljubljenca je zgrabil strah: na oknih železni križi, izhod samo eden... Toda žena se je v stiski naglo znašla, porinila

GENERAL BRAUCHITSCH
 poveljnik nemške vojske, ki se v zadnjih dneh, po poročilih listov, zbira na ho-

landski meji. Tako v Londonu, kakor v Belgiji in Holandski so zaradi tega zaskrbljeni in mrzlična diplomatska posvetovanja med tremi prestolnicami so znak resnosti položaja.

je sosedu v veliko kmetsko peč.

Že je vstopil mož. Pozdravil je ženo in poželel kruha. Starega ni bilo več, novega je žena vprav vmesila. Mož je stopil pred peč in jel kuriti vanjo. Nesrečni zaljubljenec je trpel Tantalove muke. Šele ko ga je začel dušiti dim in je plamen že objemal njegove noge, je zaklical na pomoč.

— A, tu si tič! se je satansko zarežal mož, z »rogovi na glavici. Kje ti je topleje, v peči ali pri ženi?

Nesrečni zaljubljenec je tulil, da je odmevalo iz hiše. Čez nekaj časa je mož pogasil ogenj in pustil Vojteha, da je zlezal iz peči. Preden ga je vrgel čez prag, ga je temeljito premikastil. Stokajoč je odšel nesrečnež na ambulanco, kamor je kmalu za njim prihitela njegova Dulcineja, da hladi rane svojega ljubčka...

— Pomisli, manjkal mi je en sam glas, in bila bi angažirana v operi!

— Glas, ki je tu manjkal, je bil najbrž tvoj lastni.

Ne pozabi naročnine!

šim iz te proklete pasti, bova temeljito obračunala! Konec bo tvoje slave in veljave!»

Trenutek nato se je pa znova spomnil Ramasa in se zavedel, da bi s tem koristil samo njemu. To spoznanje mu je bilo še bolj zoprno, kakor početje Yagirija Seonija. Pri tehtanju sovraštva, ki ga je tedaj navdajalo na eni strani do Ramasa in na drugi do Yagirija, je zmagovalo prvo. Bilo je večje. Zato se je nazadnje odločil ostati vsaj za enkrat še na Yagirijevi strani.

»Čemu ga dolžim brez dokazov?« se je vprašal. »Saj Ramas gotovo ni bil tako neumen, da bi se pokazal njemu ali komu drugemu, ki bi ga lahko izdal. Ne, Yagiri ne ve, kaj se je zgodilo. Postaj bo pozoren šele tedaj, ko bo opazil mojo predolgo odsotnost. In tedaj me bo gotovo našel in rešil. Sam, če bo dovolj previden in se ne bo pustil Ramasu speljati v past, kakor sem se jaz. Treba je potrpeti in čakati. Saj končno le ni tako hudo v tej pasti. Hrane imam zadosti še za nekaj dni.«

Ko se je okrepčal, je zopet legel na posteljo in preiščeval. Toda tokrat ne več o Yagiriju, Ramasu in rešitvi, ampak o Jori. Hotel je razčistiti najprej vprašanje, čemu se toliko žene za njo.

(Dalje jutri.)

saj jo je prav on odkril kot preostanek iz prejšnjih stoletij, čeprav ni vedel, čemu so jo tedaj zgradili in čemu je prav za prav služila. Vedel je dobro, da ni v njej nobene priprave, s katero bi jo lahko dvignil, in da ni tudi nobenega izhoda, skozi katerega bi se izvlekel iz nje. In vendar je Ramas pobegnil! Kako? To vprašanje mu ni dalo miru. Nazadnje se je pa le spomnil prezračevalnika in uganil, da bi utegnil biti to edini izhod. Po se vdal. Poskušal je znova, a prav tako zaman, in uganil, da ga je moral Ramas z nečim pritrčiti. Prevzel ga je znova nato z rameni uprl v jekleni pokrov. Ni strah, da bodo vsi njegovi naporji za pobeg zaman. To mu je dalo novih, skoraj nadčloveških moči, a ostale so tudi te še vedno prešibke. Izmučen, moker od potu in jezen se je moral končno vrniti v celico in si s počitkom zbrati novih sil.

Ko se je prebudil, je začel znova preiščevati. Misli je na to, kam je odšel Ramas, ali se je vrnil v naselbino, ali so ga tam opazili, ali ga že iščejo in zakaj ni nikogar, da bi ga rešil.

»Saj Yagiri vendar ve, kam sem ga

tež ugotoviti se je znova lotil dela in je nevede in nehote skoraj popolnoma posnemal Ramasovo početje. Z velikim trudom se mu je tudi posrečilo doseči prezračevalno odprtino. Rešetka je bila sneta, poti v rov mu ni zapirala nobena zapreka.

»Tu je torej luknja, skozi katero mi jo je popihal!« je vzkliknil in prevzela ga je trdna vera, da bo že v nekaj trenutkih nad celico, od koder bo že našel kako pot dalje. Splazil se je v navpični rov, toda na vrhu je zadel v jekleno ploščo, ki se ni dala premakniti.

»Tako torej!« je vzkliknil. »S tem me je zadelal. Toda ne bo mu koristilo. Ploščica vendar ne more biti tako težka, da je ne bi mogel dvigniti.«

Pomaknil se je nekoliko više in se zaprl, je pomislil. »Ako je izvedel, da je pobegnil, potem mora slutiti, da se je nekaj zgodilo. Zakaj ne pride sem? Zakaj me ne poišče? Zakaj me ne reši? Ali pa mu je celo ljubše, da izginem? Na ta način bi se iznebil edinega človeka, ki ve, kako so Seoniji prišli do oblasti v Rayanipuru.

Ta misel ga je tako prevzela, da je pozabil na vse drugo, celo na svoj lastni obupni položaj.

»To bi bilo čisto v skladu z njegovo npravnostjo!« je siknil skozi zobe. »Zločinec! Pes! Toda, čakaj! Ako se živ re-

TA ZNAK NA VRHU VSAKE ŽARNICE JAMČI ZA KVALITETO!

Razno

NOGAVICE

(lastni izdelki) rokavice, vol na, odeje, koce, zimsko perilo pletenine, najcenejše »Mara«, trgovina A. Oset, Koroška c. 26 (polez tržnice). 9879-1

Hišni posestniki in najemniki preglejte Vaše peči in štedilnike predno nastopi zima. Vsa pečarska in keramična dela izvršuje solidno in poceni **ANTON RAJŠP. MARIBOR** Orožnova 6, kjer si lahko ogledate veliko zalogo. 10276-1

NAJCENEJE

pošilja v inozemstvo petkilogramske pakete s salamami, prekajenim mesom »KAVALLIR«, Gosposka 28. 12152-1

Fino olivno

OLJE

lit din 19.—, najfinjša kava, čaj, čokoladne specialitete, likeri, 5 kg-paketi za inozemstvo, »Kavalir«, Gosposka 28. 12153-1

GOSPODINJE!

Domače kekse, sadni kruh in najfinjši mlečni kruh po nezvišani cenji dobite v pekarni Rakuša, Koroška c. 24. 12375-1

POZOR!

Sanke vseh oblik, prvovrstna domača izdelava. Vam nudi kolarstvo Slavko Krabonja, Maribor, Aleksandrova c. 19. 12391-1

VINOTOČ ŠTURM

Počehova, toči novo vino samo od 5 litrov naprej. 12419-1

DOBRO VINO TOČI

od 5 litrov naprej Puh, Meljski hrib 60, ob Dravi. Steklenice se lahko oddajo Gregorčičeva ul. 8-I, ali v knjigarni, Gosposka ul. 28. 12451-1

DALMATINSKA VINA ZA PRAZNIKE

kakor moraština, prosek, vermut itd. Vam nudi najceneje Dalmatinska gostilna v Taborski 20. Priporoča se Nikola Skelin. 12437-1

CENJENE DAME!

Za Božič in smučanje trajne kodre z Alfa-preparatom sigurno jamstvo. Salon Knez, Kneza Koclja ul. 24. 12445-1

KRUH V PEKO

sprejema in speče po Vašem okusu, pomnite, za praznike nič dražje. Pekarna Čebokli, Glavni trg. 12450-1

RADIO GODEC MARIBOR

NE POZABITE si nabaviti najboljšo vino v gostilni »Prešernova klet«, Gosposka ulica. 12299-1

Oglašujte!

Tel. 28-68

Petit Paris
MODNA TRGOVINA ZA DAME
Gosposka 23

Darila, nabavljena pri nas, dosežeje popoln namen ...

Naročajte blago po pošti!

Kadar pošljete denar po pošti, ni sledu o bojazni—

zakaj bi se torej bali naročiti blago po pošti?

Ako blago, ki ga Vam bomo poslali, ne bi ustrezalo, Vam ga zamenjamo ali vrnemo denar.

Zahtevajte naš brezplačni, bogato ilustrirani katalog najrazličnejšega blaga pri zelo nizkih cenah.

Veleblagovnica

Kastner & Oflar

Zagreb, Ilica 4 in 6

Čopisi Zagreb li., poštni preda

Posesti

DVE PARCELI

na Pobrežju, Aleksandrova c. 20, naprodaj. Vprašati pri Šela, Tržaška cesta 8, Maribor. 12443-2

Živi

carpi, ščuke, postrvi in linje v znano dobri kvaliteti po najnižji ceni pti tv.

Ferdo Greiner
Maribor, Gosposka 2

Sobo odda

NA STANOVANJE IN HRANO

sprejemem dve gospodični za 350 din in v istem stanovanju oddam separirano sobo za 1 gospoda. Meljska cesta 59-I, vrata 7. 12440-7

V najem

ZA PISARNO:

V najem se oddajo s 1. marcem 1940 ali prej na Aleksandrovi cesti št. 14-I štiri velike sobe, posebno prikladne za pisarno, event. tudi 6-sobno stanovanje s pritliklami. Povprašati pri dr. Kieser Karlu, odvorniku v Mariboru, Aleksandrova cesta 14-I. 12448-15

Prima premog

svetli kosovec, suha drva, kolobarje, kupite najceneje v veletrgovini **IVO ANDRAŠIČ, oddelek za kurivo** MARIBOR — KOROSKA CESTA 25

NAJPOPOLNEJŠE HARMONIKE SVETA
HOHNER
GENERALNO ZASTOPSTVO
SCHNEIDER
ZAGREB, NIKOLIČEVA 10
ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI CENIK

Prodaja za MARIBOR

Perc Oto
Gosposka 34

Prodaj

RADIO-APARAT

dobro ohranjen, prvovrsten, 5-cevni, poceni naprodaj. — Ptuj, Slovenski trg 3, pritličje levo. 12444-4

OTROŠKI VOZIČEK

dobro ohranjen, na prodaj. Braunšvajg 3, p. Rače. 12447-4

PRODAM SMUČARSKO OBLEKO IN SMUČI

zelo poceni. Vprašati v brivnici, Frankopanova ulica 17. 12452-4

Kapital

IŠČEM POSOJILO

din 5—7000 za trgovsko obrt, plačam 6% obresti in dam brezplačno enosobno stanovanje. Sigurnost zajamčena. Naslov v ogl. odd. »Večernik«. 12439-16

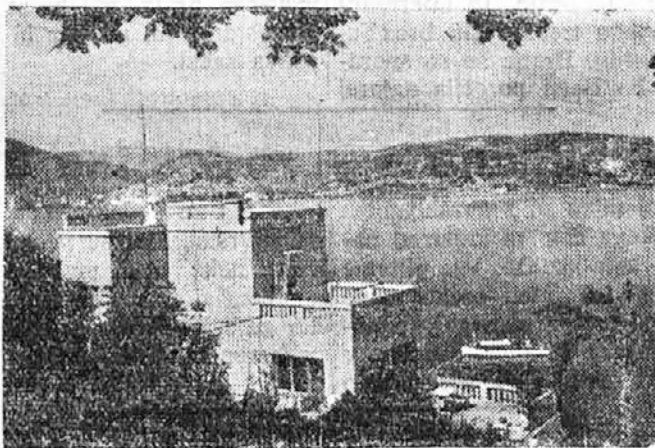
Naznanjam

da sem cene mesu znižal:

1 kg govedine samo 6—8 din
1 kg teletine samo 6.— din
1 kg svinjetine samo 10—12
1 kg prekajenega samo 14-16
1 kg slanin samo 14.— din

STOJNICA POLANEC

v Strossmajerjevi ul., Maribor

Proda se takoj vila na otoku Visu,

opremljena ali prazna, tik ob morju, z krasno lego in razgledom, moderna stavba, davka oproščena, z velikim vrtom zasajenim z raznovrstnim sadjem: oranžami, citronami, mandarinami graip-fruit; cvetje, razne rože, palme; vinograd z različno plemenito trto. Nujno se proda radi zidave sanatorija. Za informacije se je obrniti na dr. Cvitanović, Sarajevó, Aleksandrova 57.

DOBRI RABLJENI
RADIO APARATI
OBROKI PO DIN 100
PRI
RADIO STARKEL

Najlepše božično darilo

MALI CONTINENTAL

5 letno jamstvo!

IVAN LEGAT,

MARIBOR, Vetrinjska ulica 30
tel. 24-34

podružnica: LJUBLJANA, Prešernova ulica 44, telefon 26-36

Izjemne božične cene!

Sanke, okras za božična drevesa, igrače, parfumerije, pletenine itd. nudi zelo ugodno

Maribor — Vetrinjska 26

Drago Rosina

Zahvala

g. Francu Mautnerfu

šefu mariborske tekstilne tvornice

Najlepše se zahvaljujemo za božičnico in želimo tvrdki najlepši uspeh in napredek v letu 1940!

Tkalski moistri

Kam, kje?

PRI PLAUCU
igra dnevno damska kapela. 12377-17

NAJBOLJŠE DALMATINSKO VINO
dobite v gostilni »Split«, Koroška cesta 39. 12423-17

ZA BOŽIČ!

Za vsakega dobro in poceni ima vsakovrstno meso in se cenjenim odjemalcem priporoča Marčič, mesar. Pohorska 5. 12441-17

Božična.

Ko bliža se Božiček beli, skrbi prevzamejo presnete vse očke, mamke, stričke, tete.
Kaj naj izbrali v dar bi Metki in Spelci, Francku, Janku, Pepci.
Ni treba jim noči brez spanja, pove jim jasno na vprašanja
Tiskovna zadruga: »Za male povedke so in slike, a ta-le zares najlepša knjiga je: Dedek povej.«

In če je Janko že odrasel in Betka ali Vera gospodična zala, povesti, pesmi tu so zanje in romani, ki srce z njimi se mladine hranil
So pesniki in pisci pravi avijoni, ti misli dvigajo, kjer cvetejo milijoni zvezdic, al' zibljejo jih k zemlji kot padala.
Le brž v Tiskovno, če prav želite si izbrati, da more svetli Božič deci dar poslati!

Naročniki kupujte jih ter oglašujte!

Dopisi

KATERA GOSPA osamljena, nesrečna, želi isto takega prijatelja? Pomagajte pod »Klice« na ogl. odd. »Večernik«. 12446-12

Kdor hoče imeti odgovor na vprašanja glede malih oglasov in drugih obvestil, naj priloži 3.- din v znamkah. Na vprašanja brez priloženih 3.- din v znamkah uprava ne odgovarja

Sirate »Večernik«